



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

KPB.410.002.04.2015
P/15/041

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(tekst jednolity)

I. Dane identyfikacyjne kontroli

| | |
|-------------------------------------|---|
| Numer i tytuł kontroli | P/15/041 – Wykorzystanie broni przez wybrane służby i straże oraz nadzór organów państwa nad jej reglamentacją |
| Jednostka przeprowadzająca kontrolę | Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego |
| Kontroler | Kontrolę, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , przeprowadził Mirosław Kuśmierczak, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 93475 z dnia 22 kwietnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1) |
| Jednostka kontrolowana | Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, ul. Grójecka 127, Warszawa |
| Kierownik jednostki kontrolowanej | Adam Wasiak, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych od dnia 7 lutego 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 2) |

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działalność Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w zakresie wykorzystania broni przez Straż Leśną.

Kontrolą objęto również Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych w Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Szczecinie, Radomiu a ustalenia dokonane w wyniku tych kontroli zostały przedstawione w wystąpieniach do właściwych dyrektorów regionalnych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych (Dyrektor Generalny LP) prawidłowo uregulował zasady przydziału broni służbowej pracownikom Straży Leśnej oraz prawidłowo realizował kontrole w zakresie przechowywania broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego, prowadzenia ewidencji oraz kontrole stanu uzbrojenia i amunicji.

Dyrektor Generalny LP uregulował organizację procesu szkolenia i doskonalenia pracowników Straży Leśnej w zakresie posługiwania się bronią palną. Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę na brak jednolitych zasad szkolenia i kryteriów ocen wyszkolenia strzeleckiego Strażników Leśnych.

Należy zaznaczyć, że w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (DG LP) rozpoczęto prace nad tą problematyką i opracowano projekt nowelizacji przepisów dotyczących broni palnej, a ponadto projekt instrukcji szkoleń i treningów strzeleckich Straży Leśnej, zawierający ocenę uzyskanych wyników oraz dokumentowanie przebiegu i rezultatów szkolenia.

¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Komórka organizacyjna Straży Leśnej w DG LP ze względu na niewielką liczebność³ nie była w stanie zapewnić ciągłości kierowania Strażą Leśną i realizację kontroli funkcjonalnej przez Głównego Inspektora Straży Leśnej. Celem podniesienia poziomu wykształcenia strażników leśnych oraz efektywniejszego nadzoru i kontroli posterunków Straży Leśnej Dyrektor Generalny LP, w czasie trwania kontroli NIK, podjął prace w kierunku zmian organizacyjnych i etatowych Straży Leśnej w DG LP i RD LP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wyposażenie Straży Leśnej oraz funkcjonariuszy jednostek organizacyjnych w broń służbową i inne wyposażenie

1.1 Straż Leśna została utworzona na mocy art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁴. Do jej zadań należy zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego i ochrony przyrody oraz wykonywania innych zadań w zakresie ochrony mienia. Strażą Leśną kieruje Główny Inspektor Straży Leśnej podporządkowany Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych. Organizację i zakres działania Straży Leśnej Dyrektor Generalny określił zarządzeniem nr 45 z dnia 28 kwietnia 1999 r. w sprawie określenia organizacji i zakresu działania posterunków Straży Leśnej w nadleśnictwach i grup interwencyjnych Straży Leśnej w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych oraz szczegółowych zasad szkolenia strażników leśnych. Zgodnie z art. 47 ust. 2 pkt 9 ustawy strażnicy leśni przy wykonywaniu swoich zadań mają prawo do noszenia broni palnej długiej i krótkiej, kajdanek, pałki służbowej, ręcznego miotacza substancji obездwładniających oraz przedmiotów do obездwładniania osób za pomocą energii elektrycznej. Strażnik leśny może użyć środków przymusu bezpośredniego, broni palnej lub ją wykorzystać w przypadkach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej⁵.

(dowód: akta kontroli str. 26-44)

Opis stanu
faktycznego

1.2. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych stwierdził, że wyposażenie Straży Leśnej w broń palną i środki przymusu bezpośredniego wynika z ustawy o lasach, ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Natomiast szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia określono w zarządzeniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 45/1999 z dnia 28 kwietnia 1999 r. i zarządzenia nr 45/2004 z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad posiadania broni przez PGL LP i sprawowania nadzoru nad gospodarką bronią, będącą w dyspozycji Straży Leśnej oraz warunków i sposobu postępowania przy użyciu broni palnej.

W ramach niniejszej kontroli badano m.in., czy kontrolowane służby (nie tylko Straż Leśna) opracowywały - na zasadzie dobrej praktyki - koncepcję określającą niezbędny dla właściwej realizacji zadań stan uzbrojenia i wyposażenia. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wyjaśnił, że opracowanie koncepcji uzbrojenia i analiza środków przymusu bezpośredniego, w tym przez ośrodki naukowe nie były zlecane.

(dowód: akta kontroli str. 114-115)

³ Komórka organizacyjna Straży Leśnej w DG LP liczy dwie osoby, tj. Główny Inspektor Straży Leśnej i specjalista ds. zwalczania szkodnictwa leśnego, zatrudniony w wymiarze ¼ etatu.

⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1153 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 628 ze zm.

1.3. Zgodnie z § 26 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28 kwietnia 1999 r. w skład podstawowego wyposażenia strażnika leśnego niezbędnego do wykonywania zadań wchodzi m.in. broń palna krótka z amunicją, broń gazowa i ręczny miotacz gazu. Wyposażenie w inne niezbędne do wykonywania zadań strażnikowi leśnemu przedmioty ustala nadleśniczy stosownie do potrzeb.

Do służby wydaje się amunicję wystarczającą do załadowania dwóch pełnych magazynków⁶.

(dowód: akta kontroli str. 38, 49, 114-115)

1.4. Wymagania zdrowotne strażnika leśnego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej⁷ oraz zarządzenia nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8 lipca 2004 r.

Na stanowisku strażnika leśnego lub starszego strażnika leśnego nie zatrudnia się osoby z zaburzeniami psychicznymi, wykazującej istotne zaburzenia funkcjonowania psychologicznego, uzależnionej od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.

W przypadku powstania wątpliwości, czy pracownik Straży Leśnej może nadal dysponować bronią, pracownik jest kierowany przez lekarza (w wyniku badań lekarskich z zakresu profilaktyki albo w oparciu o wniosek właściwego dyrektora RD LP) na badania przez uprawnionego lekarza lub psychologa.

Zgodnie z § 7 ww. zarządzenia nr 45 Dyrektora Generalnego kierownik jednostki Lasów Państwowych obowiązany jest spowodować niezwłocznie zdanie broni i amunicji przez pracownika Straży Leśnej w przypadku: rozwiązania stosunku pracy; braku wymaganego orzeczenia lekarskiego i psychologicznego potwierdzających, że dana osoba może dysponować bronią; nieprzestrzeganiem zasad przechowywania broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego; podejrzenia użycia broni palnej i środków przymusu bezpośredniego niezgodnie z ich przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 45-51, 115)

1.5. Główny Inspektor Straży Leśnej nie posiada broni palnej ani środków przymusu bezpośredniego, w związku z czym nie utworzono w Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych magazynu broni ani innego pomieszczenia do przechowywania broni służbowej.

(dowód: akta kontroli str. 8)

1.6. Zgodnie z przepisami Instrukcji w sprawie szczegółowych zasad posiadania broni przez PGL LP oraz sprawowania nadzoru nad gospodarką bronią, będącą w dyspozycji Straży Leśnej, regionalne dyrekcje LP (RD LP) oraz nadleśnictwa występują do właściwego komendanta wojewódzkiego / Komendanta Stołecznego Policji o wydanie pozwolenia na posiadanie określonej liczby jednostek broni palnej, w celu uzbrojenia Straży Leśnej, do wykonywania zadań przewidzianych w ustawie o lasach. Broń wraz z amunicją do niej jest kupowana lub „najmowana” (od Policji albo Sił Zbrojnych) na podstawie zaświadczenia, wydawanego wraz z pozwoleniem na jej posiadanie, przez właściwego komendanta wojewódzkiego/Komendanta Stołecznego Policji.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2015 r. 954 pracowników Straży Leśnej (na 980 zatrudnionych) dysponowało 1060 szt. broni palnej (1055 szt. krótkiej i 5 szt. długiej), wraz z 115.422 szt. amunicji, 970 szt. kajdanek, 538 pałek służbowych, 710

⁶ Wynika to z załącznika do zarządzenia nr 45 z dnia 8 lipca 2014 r.

⁷ Dz. U. z 2003 r. Nr 11, poz. 123.

ręcznych miotaczy substancji obездwładniających oraz 13 paralizatorami.
(dowód: akta kontroli str. 119-120, 211, 391)

1.7. Zgodnie z instrukcją wprowadzoną zarządzeniem nr 45 Dyrektora Generalnego LP z dnia 8 lipca 2004 r. pracownik Straży Leśnej może nosić broń palną jedynie wraz z ważnym świadectwem na tę broń i legitymacją służbową. Nakazano stosować zasadę, by wydawać pracownikowi zawsze tę samą broń. Pracownik Straży Leśnej jest obowiązany nosić i przechowywać wydaną mu do służby broń palną, amunicję i środki przymusu bezpośredniego w sposób uniemożliwiający dostęp do niej osobom nieuprawnionym i ponosi odpowiedzialność za wydane uzbrojenie do momentu zdania do magazynu broni. Pracownik Straży Leśnej jest osobiście odpowiedzialny za właściwe przechowywanie oraz stan i sprawność techniczną przydzielonej mu broni i środków przymusu bezpośredniego. Po zakończonej służbie pracownik zobowiązany jest do zdania broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego do magazynu broni. Wydawanie i zdawanie broni jest każdorazowo potwierdzane w książce wydawania i zdawania broni i środków przymusu bezpośredniego przechowywanej w magazynie broni. Instrukcja dopuszcza możliwość przechowywania uzbrojenia, w szczególności uzasadnionych przypadkach, w miejscu zamieszkania, w metalowej szafie albo sejfie, za pisemną zgodą dyrektora RD LP lub nadleśniczego. Zabezpieczenie broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego w miejscu zamieszkania pracownika Straży Leśnej zapewnia właściwa jednostka organizacyjna LP. Spełnianie warunków technicznych stwierdza protokolarnie komisja powołana przez wydającego zgodę, z udziałem przedstawiciela Policji. Protokół przechowuje się w magazynie broni danej jednostki LP.

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych stwierdził, że wyposażenie Straży Leśnej w broń palną i środki przymusu bezpośredniego jest optymalne do warunków pracy i bezpieczeństwa pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 47-48, 116, 348—349, 371-379)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. System szkolenia i doskonalenia strzeleckiego funkcjonariuszy Straży Leśnej

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zasady szkolenia i doskonalenia strzeleckiego Straży Leśnej określono w załączniku nr 2 do zarządzenia nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28 kwietnia 1999 r.⁸.

Szkolenie i doskonalenie zawodowe obejmuje wszystkich strażników leśnych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych i obejmuje szkolenie centralne organizowane przez DG LP, regionalne – organizowane przez RD LP oraz podstawowe – organizowane przez nadleśnictwa.

⁸ Znowelizowanego zarządzeniem nr 90 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie zmiany załącznika nr 2 do zarządzenia 45/1999 oraz na podstawie § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad współdziałania Lasów Państwowych z Policją (Dz. U z 2014 r. poz. 910).

Na szczeblu centralnym organizowany jest kurs dla kandydatów do pracy w Straży Leśnej oraz szkolenie doskonalące i specjalistyczne dla strażników leśnych.

Kurs dla kandydatów do pracy w Straży Leśnej, przeprowadzany według programu szkolenia opracowanego przez Głównego Inspektora Straży Leśnej i zatwierdzonego przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, obejmuje m.in. naukę o broni, szkolenie strzeleckie oraz egzamin z praktycznego posługiwania się bronią palną. W okresie objętym kontrolą zorganizowano szereg szkoleń na szczeblu centralnym, w tym kurs dla instruktorów strzelectwa oraz szkolenie doskonalące dla przedstawicieli Straży Leśnej ze wszystkich RD LP.

(dowód: akta kontroli str. 42-44, 135-147, 148-149)

Pozostałe szkolenia realizowane są na szczeblu regionalnym przez RD LP przynajmniej raz w roku dla wszystkich strażników leśnych regionu. Programy obejmują m.in. wybrane elementy prawa, podstawy kryminalistyki, profilaktykę, elementy samoobrony oraz trening strzelecki.

Na szczeblu podstawowym, organizowanym przez nadleśnictwa, realizowane są okresowe szkolenia, w tym treningi strzeleckie.

Za opracowanie programów szkoleń regionalnych i podstawowych, za ich realizację oraz częstotliwość odpowiedzialni są dyrektorzy RD LP oraz nadleśniczowie. Realizują oni wszystkie kwestie związane z zakupem, przechowywaniem, brakowaniem, użyciem i wykorzystaniem broni palnej przez strażników leśnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2014 r. w sprawie przydziału ewidencjonowania i przechowywania w regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśnictwie broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego⁹ oraz zarządzenia nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8 lipca 2004 r.

Główny Inspektor Straży Leśnej nie opiniował programów szkoleń regionalnych i podstawowych.

Jak stwierdził Dyrektor LP realizowanie obowiązku cyklicznych sprawdzeń sprawności posługiwania się bronią palną przez strażników leśnych odbywa się w sposób zróżnicowany na terenie poszczególnych RD LP, od zbiorowych szkoleń strzeleckich dla całego stanu strażników leśnych, po grupowe z nadleśnictw lub indywidualne, na obiektach należących do PZŁ, Policji, wojskowych, prywatnych, oraz należących do LP.

W GDLP nie opracowano jednolitych kryteriów oceny wyszkolenia strzeleckiego. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych stwierdził, że *„Ocena stanu wyszkolenia strzeleckiego funkcjonariuszy Straży Leśnej nie jest uregulowana prawnie. Opiniowanie wyników jest dokonywane na bieżąco w czasie szkoleń i jest uzależnione od wyników uzyskanych w trakcie szkolenia strzeleckiego. Z uwagi na powyższe aktualnie brak jest podstaw prawnych do dokonywania kontroli, analizy oceny i działań na ich podstawie wobec strażników leśnych”*. Zdaniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych strażnicy leśni prezentują poziom wyszkolenia nieodlegający od pozostałych służb i państwowych formacji uzbrojonych, o czym świadczą uzyskiwane wyniki w zawodach strzeleckich służb mundurowych.

(dowód: akta kontroli str. 42-44, 151-152, 201-202)

W Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych przygotowano projekt nowelizacji przepisów dotyczących broni palnej, opracowano projekt instrukcji szkoleń i treningów strzeleckich Straży Leśnej, zmieniające dokumentowanie przebiegu

⁹ Dz. U. z 2014 r., poz. 936.

i rezultatów szkolenia, w tym kryteria oceny wyników strzelań uzyskanych przez strażników leśnych.

Przygotowano także projekt utworzenia centrum szkolenia strzeleckiego Straży Leśnej na terenie nadleśnictwa Tuchola (RD LP w Toruniu). Jedną z przesłanek projektu jest potrzeba ciągłego doskonalenia umiejętności funkcjonariuszy Straży Leśnej, a także innych służb mundurowych, w zakresie m.in. strzelectwa, sprawności fizycznej, taktyk i technik interwencji, opracowania i doskonalenia procedur działania grup interwencyjnych Straży Leśnej.

Dyrektor Generalny LP stwierdził, że celem podniesienia poziomu wyszkolenia strażników leśnych oraz efektywniejszego nadzoru i kontroli posterunków Straży Leśnej w nadleśnictwach rozważa możliwość zatrudnienia w tym celu na poziomie DG LP inspektora Straży Leśnej i powierzenie mu obowiązków z zakresu szkolenia oraz kontroli. Ponadto na poziomie RD LP rozważane jest uregulowanie obsady stanowisk inspektora Straży Leśnej z zakresem zadań określonych w § 24 zał. 1 do zarządzenia nr 45 Dyrektora Generalnego LP z dnia 28 kwietnia 1999 r.

(dowód: akta kontroli str. 152, 209, 172-185)

2.2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2014 r. w sprawie przydziału, ewidencjonowania i przechowywania w regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśnictwie broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego oraz Instrukcja w sprawie szczegółowych zasad posiadania broni przez PGL LP oraz sprawowania nadzoru nad gospodarką bronią, będącą w dyspozycji Straży Leśnej określają zasady i warunki przydziału broni palnej strażnikowi leśnemu.

Zgodnie z § 6 ww. instrukcji pracownik Straży Leśnej może otrzymać do wykonywania zadań służbowych broń palną bojową, amunicję do niej oraz środki przymusu bezpośredniego, po spełnieniu wymagań określonych dla Służby Leśnej w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz po przedłożeniu pozytywnego orzeczenia z badań lekarskich i psychologicznych wydanych przez upoważnionych lekarza i psychologa, potwierdzających że może posługiwać się bronią, na zasadach określonych w przepisach ustawy o broni i amunicji. Musi także ukończyć centralne szkolenie dla kandydatów i zdać z wynikiem pozytywnym egzamin ze znajomości przepisów dotyczących posiadania i używania broni palnej bojowej oraz umiejętności posługiwania się tą bronią. Program takiego szkolenia jest opracowywany przez Głównego Inspektora Straży Leśnej i zatwierdzany przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Szkolenie kończy się egzaminem przed komisją powołaną przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

(dowód: akta kontroli str. 46-47, 135-147)

2.3. W okresie objętym Straż Leśna realizowała szkolenia strzeleckie w ramach kursów podstawowych i doskonalących na podstawie programów zatwierdzonych odpowiednio przez DG LP, RD LP i nadleśniczych na obiektach dopuszczonych do użytkowania. Nadzór nad organizacją strzelań sprawowali właściwi dyrektorzy regionalni, nadleśniczowie, a w przypadku szkoleń centralnych Główny Inspektor Straży Leśnej. Realizując szkolenia strzeleckie w okresie objętym kontrolą jednostki organizacyjne LP korzystały z 32 strzelnic należących do Policji, Ligi Obrony Kraju, zakładów karnych, związków łowieckich i strzeleckich, klubów sportowych, prywatnych, urzędów miast/gmin oraz LP. W okresie objętym kontrolą w Straży Leśnej przeprowadzono 67 szkoleń i treningów strzeleckich, które objęły wszystkich strażników leśnych.

(dowód: akta kontroli str. 121-129, 211, 390)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku jednolitych zasad szkolenia strzeleckiego i kryteriów oceny wyszkolenia, co powodowało dowolność w zakresie realizowania szkoleń i dokonywania oceny na poziomie RD LP i nadleśnictw.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie planowane przez Dyrektora Generalnego LP zmiany organizacyjne w DG LP i RD LP jak również działania w celu opracowania instrukcji szkoleń i treningów strzeleckich Straży Leśnej, zawierającej kryteria oceny uzyskanych wyników, dokumentowanie przebiegu i rezultatów szkolenia.

3. Wykorzystanie broni przez funkcjonariuszy Straży Leśnej

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą nie odnotowano przypadków użycia lub wykorzystania przez Straż Leśnią środków przymusu bezpośredniego. Odnotowano 8 przypadków użycia broni palnej do odstrzelenia rannej zwierzyny.

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadków zagubienia broni ani środków przymusu bezpośredniego.

(dowód: akta kontroli str. 8-9, 118, 153-171)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Przechowywanie broni funkcjonariuszy Straży Leśnej i zabezpieczenie jej przed utratą

Opis stanu
faktycznego

4.1. Warunki i zasady przechowywania broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego w LP określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2014 r. w sprawie przydziału, ewidencjonowania i przechowywania w regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśnictwie broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego. Zgodnie z przepisami Instrukcji w sprawie szczegółowych zasad posiadania broni przez PGL LP oraz sprawowania nadzoru nad gospodarką bronią będącą w dyspozycji Straży Leśnej¹⁰, nadleśniczowie i dyrektorzy RD LP w ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzają, przynajmniej raz w roku kontrolę w zakresie przechowywania broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego, prawidłowości prowadzenia ewidencji, zgodności stanu uzbrojenia i amunicji ze stanem ewidencyjnym i przestrzegania pozostałych przepisów dotyczących uzbrojenia w magazynie broni w nadleśnictwie a także w miejscu zamieszkania pracowników Straży Leśnej. Dyrektor RD LP ma obowiązek przeprowadzenia takiej kontroli w każdym nadleśnictwie.

(dowód: akta kontroli str. 48)

¹⁰ Instrukcja wprowadzona zarządzeniem nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8 lipca 2004 r.

4.2. W okresie objętym kontrolą z inicjatywy Głównego Inspektora Straży Leśnej, zaaprobowanej przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, została przeprowadzona kontrola w zakresie warunków przydziału, przechowywania i użytkowania broni palnej w jednostkach Lasów Państwowych. Celem kontroli było zbadanie prawidłowości przechowywania i użytkowania broni palnej i środków przymusu bezpośredniego w nadleśnictwach oraz biurach rejonowych dyrekcji Lasów Państwowych. Sprawdzeniem objęto 217 posterunków Straży Leśnej w nadleśnictwach. Kontrole magazynów broni palnej i środków przymusu bezpośredniego prowadzone były przez inspektorów Straży Leśnej regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych oraz pracowników kontroli i audytu w RD LP. Oprócz wymienionych kontroli RD LP oraz nadleśniczkowie przeprowadzili łącznie w okresie objętym kontrolą 456 kontroli magazynów broni a 143 kontrole przeprowadziły organa Policji. W wyniku kontroli oceniono pozytywnie warunki przydziału, przechowywania i użytkowania broni palnej, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. aktualnych orzeczeń lekarskich, dopuszczeń do broni przez Policję, brak atestów (upływ terminu) zamków szaf i drzwi magazynów broni, nieaktualnych ewidencji broni i amunicji, niedostatecznej ilości kontroli oraz szkoleń strzeleckich, brak protokołu komisyjnego odbioru miejsca przechowywania broni w mieszkaniu strażnika leśnego, przechowywanie broni w miejscu zamieszkania w czasie przebywania na urlopie lub zwolnieniu lekarskim. Dyrektorom regionalnym oraz nadleśniczym przedstawiono zalecenia pokontrolne w celu usunięcia nieprawidłowości, które - jak wyjaśnił Główny Inspektor Straży Leśnej - zostały usunięte.

Generalny Inspektor Straży Leśnej nie przeprowadzał takich kontroli .

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych stwierdził, że zarządzenie nr 84 Dyrektora Generalnego LP z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie kontroli instytucjonalnej w PGL LP w praktyce odciążało merytoryczne komórki organizacyjne DG LP, w tym Głównego Inspektora Straży Leśnej, od kontroli terenowych. Stwierdził, że obecnie kontrole realizowane są przede wszystkim przez wyspecjalizowane zespoły inspektorów Inspekcji Lasów Państwowych oraz pracowników wydziałów kontroli i audytu w RD LP.

W 2014 r. Inspekcja LP przeprowadziła kontrolę problemową w zakresie statutowej działalności biur RD LP, w tym Straży Leśnej.

Zastępca Dyrektora Generalnego LP stwierdził, że Główny Inspektor Lasów Państwowych był zapoznawany z wynikami kontroli w zakresie warunków przydziału, przechowywania broni palnej we wszystkich dyrekcjach regionalnych Lasów Państwowych. Jak stwierdzono w toku kontroli, kontrola w tym zakresie była przeprowadzona z inicjatywy Głównego Inspektora Straży Leśnej.

(dowód: akta kontroli str. 119-120, 186-194, 204, 207-208, 211-260, 318-347, 351-370, 381, 382, 388-389)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że kontrola instytucjonalna nie zwalnia kierującego Strażą Leśną z obowiązku przeprowadzania kontroli funkcjonalnej. Komórka organizacyjna Straży Leśnej w DG LP liczy dwie osoby, tj. Główny Inspektor Straży Leśnej i specjalista ds. zwalczania szkodnictwa leśnego na $\frac{3}{4}$ etatu. Należy stwierdzić, że w okresie objętym kontrolą żadnej osobie nie powierzono zastępstwa w przypadku nieobecności Głównego Inspektora Straży Leśnej, a tym samym nie zapewniono ciągłości kierowania Strażą Leśną.

Zastępca Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych wyjaśnił, że kontrola

funkcjonalna realizowana przez Głównego Inspektora Straży Leśnej jest realizowana doraźnie, w sposób, który nie koliduje z kierowaniem Strażą Leśną. *Jednakże mając na uwadze zapewnienie ciągłości kierowania Strażą Leśną oraz realizowania kontroli, rozważone zostanie w najbliższej perspektywie rozwiązanie, mające na celu zatrudnienie na poziomie DG LP inspektora Straży Leśnej jako uprawnionego pracownika w tym zakresie.*

(dowód: akta kontroli str. 7, 389)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych nie zapewnił ciągłości kierowania Strażą Leśną, w przypadku nieobecności Głównego Inspektora Straży Leśnej i nie stworzył warunków do właściwej realizacji kontroli funkcjonalnej.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

NIK pozytywnie ocenia działania Dyrektora Generalnego LP podjęte w trakcie kontroli w celu naprawy stwierdzonych nieprawidłowości.

Wnioski pokontrolne

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Zapewnienie przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych obsady kadrowej zapewniającej ciągłość kierowania Strażą Leśną.
2. Szybkie zakończenie prac i wdrożenie ujednoliconych zasad i metodyki szkoleń strzeleckich oraz kryteriów ocen wyszkolenia strzeleckiego w Straży Leśnej.
3. Wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych umożliwiających realizację kontroli funkcjonalnej przez Głównego Inspektora Straży Leśnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 18 września 2015 r.


DYREKTOR
Departament Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Marek Bierkowski

